

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 338/2022-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Slavomírom Kučmášom, Plynárenská 1, Michalovce, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Cdo 143/2020 z 12. augusta 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 7. decembra 2021 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Napadnuté uznesenie navrhuje zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a priznať jej náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a vyžiadaného spisu Okresného súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 10 C 207/2016 vyplýva, že v tomto konaní o žalobe sťažovateľky proti žalovaným 1 [REDAKOVANÉ] a 2 [REDAKOVANÉ] o zaplatenie 16 960,35 eur s prísl. z titulu zabezpečenia pohľadávky rozhodol okresný súd po zrušujúcom uznesení najvyššieho súdu č. k. 4 Cdo 163/2015 zo 17. marca 2016 a zrušujúcom uznesení Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 Co 181/2016 z 24. mája 2016 ostatným rozsudkom č. k. 10 C 207/2016-58 z 11. júna 2018 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) tak, že žalovaní sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť sťažovateľke 16 261,65 eur s prísl., v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a sťažovateľke priznal 100 % náhradu trov konania.

3. Na základe odvolania žalovaných vo veci konal krajský súd, ktorý listom zo 4. decembra 2018 uložil žalovaným oznámiť, či uhradili istinu podľa napadnutého rozsudku okresného súdu a či došlo k započítaniu pohľadávky v sume 698,70 eur a či trvajú na započítaní. V odpovedi zo 17. decembra 2018 žalovaní uviedli, že nedošlo ani k čiastočnej úhrade istiny a k započítaniu došlo ešte na základe dohody z 21. septembra 2007, ktorá bola doložená do súdneho spisu na pojednávaní 11. júna 2013. Krajský súd následne rozsudkom č. k. 3 Co 348/2018 z 22. januára 2019 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) zmenil rozsudok okresného súdu vo vyhovujúcej časti tak, že žalobu zamietol a stranám sporu náhradu trov nepriznal. Za opodstatnenú považoval vznesenú námietku premlčania.

4. Proti rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie z dôvodu podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Namietala nesprávny procesný postup krajského súdu, ktorý podaním zo 4. decembra 2018 vykonal, resp. doplnil dokazovanie podľa § 195 ods. 3 CSP, a preto bol povinný nariadiť pojednávanie podľa § 385 ods. 1 CSP. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľky odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. V ústavnej sťažnosti nasmerovanej proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu sťažovateľka argumentuje, že:

- a) krajský súd svojím podaním zo 4. decembra 2018 vykonal výsluch strany konania písomnou formou podľa § 195 ods. 3 CSP;
- b) toto svoje podanie nedoručil sťažovateľke a následne jej nedoručil na vyjadrenie ani vyjadrenie žalovaných na otázky súdu, o ich existencii a obsahu sa sťažovateľka dozvedela až po doručení zmeňujúceho rozsudku krajského súdu, čím krajský súd porušil jej právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, a teda právo konať a brániť sa pred súdom v odvolacom konaní. Písomná výpoveď žalovaných pritom mala vplyv na výsledok konania;
- c) krajský súd v spore rozhodol bez nariadenia pojednávania napriek tomu, že z dôvodu vykonaného dokazovania (písomná výpoveď strany konania podľa § 195 ods. 3 CSP) bol povinný nariadiť termín pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 CSP;
- d) základ rozhodnutia krajského súdu pritom tvoril skutkový stav, ktorý ustálil aj na základe už uvedenej písomnej výpovede, keďže riešil spornú otázku, či došlo k čiastočnej úhrade, resp. započítaniu žalovanej sumy, a s tým súvisiace posúdenie, či žalovaný nárok je alebo nie je premlčaný, resp. či došlo k uznaniu záväzku a plynutiu novej premlčacej lehoty. K uvedenému sa sťažovateľka nemala možnosť vyjadriť;
- e) názor najvyššieho súdu, že krajský súd iba zisťoval aktuálny stav veci, ako aj jeho záver o nedostatku intenzity, považuje sťažovateľka za nesprávny a porušujúci jej právo na spravodlivý súdny proces, keďže v tomto prípade došlo nielen k porušeniu § 385 CSP, ale aj k porušeniu kontradiktórnosti konania;
- f) napadnuté uznesenie najvyššieho súdu vychádza z neakceptovateľných dôvodov z hľadiska ochrany základných práv a slobôd, najvyšší súd dospel k nesprávnemu právnomu posúdeniu veci;
- g) postup, ktorým súd odníme účastníkovi konania možnosť vyjadriť sa k vykonanému dôkazu, ktorý obsahoval zistenia významné pre jeho rozhodnutie, a vytvorí tak účastníkovi konania nevýhodnejšie podmienky na preukázanie svojich tvrdení, je porušením práva vyjadriť

sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, porušením princípu kontradiktórnosti a rovnosti zbraní ako základných prvkov práva na spravodlivé súdne konanie (II. ÚS 136/08).

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie označených práv sťažovateľky napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorým s poukazom na § 447 písm. c) CSP odmietol dovolanie sťažovateľky ako neprípustné.

7. Ústavný súd stabilne judikuje, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí zásadne do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd. Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľky (m. m. II. ÚS 324/2010). To samozrejme neplatí, ak by najvyšší súd posúdil otázku prípustnosti dovolania ústavne neudržateľne v neprospech sťažovateľky.

8. Sťažovateľka, v konaní pred ústavným súdom kvalifikovane zastúpená advokátom, namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru len vo všeobecnosti odôvodňuje „nesprávnosťou“ rozhodnutia najvyššieho súdu (dospel k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci) vychádzajúceho z neakceptovateľných dôvodov, keď podľa jej názoru mal rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na nové konanie. Svoju argumentáciu však sústreďuje na nesprávnosť procesného postupu krajského súdu bez toho, aby ústavnou sťažnosťou napadla samotný rozsudok krajského súdu, resp. postup, ktorý jeho vydaniu predchádzal.

9. Možno tak konštatovať, že sťažovateľka v ústavnej sťažnosti opakuje argumentáciu uvedenú v dovolaní, pričom namiesto ústavnoprávnej argumentácie vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu vyjadruje len nesúhlas a polemiku s jeho právnymi závermi.

10. Ústavný súd už pri svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil, že skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru, a teda nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. Táto okolnosť nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia namietaných práv sťažovateľky už aj z toho dôvodu, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (I. ÚS 190/2022).

11. Ústavný súd s poukazom na už uvedené východiská a možnosti ústavného prieskumu napadnutého uznesenia posudzoval, či najvyšší súd ako súd dovolací napadnutým uznesením nevybočil zo zákonného rámca, a teda či napadnutým uznesením nedošlo k porušeniu sťažovateľkou namietaných práv.

12. Po preskúmaní napadnutého uznesenia a dôvodov na odmietnutie podaného dovolania sťažovateľky v ňom uvedených, s poukazom na v ústavnej sťažnosti uplatnené námietky sťažovateľky ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší súd dôvody, pre ktoré odmietol dovolanie,

primerane a jasne vyjadril v bode 12 napadnutého uznesenia, pričom dopyt zaslaný žalovaným vyhodnotil ako postup krajského súdu smerujúci k ustáleniu skutkového a právneho základu ku dňu vyhlásenia rozsudku, t. j. k aktualizácii stavu veci a zisteniu, či tento stav dosiaľ v čase vyhlásenia rozsudku trval. Poukázal na to, že konanie ako celok musí vykazovať znaky spravodlivosti, pričom nestačí jedna izolovaná vada na uplatnenie dovolania. Namietaným procesným postupom krajského súdu podľa názoru najvyššieho súdu nedošlo k takej intenzite zásahu do práva na spravodlivý súdny proces, ktorý by mal za následok vadu namietanú sťažovateľkou. Dovolanie vyplývajúce z § 420 písm. f) CSP nepovažoval za dôvodné, a preto ho ako procesne neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP odmietol.

13. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 358/2019). Ústavný súd aj s poukazom na uvedené konštatuje, že v odôvodnení napadnutého uznesenia nevzhladol také nedostatky, ktoré by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti sťažovateľky na ďalšie konanie ústavný súd oprávňovali k vysloveniu záveru o porušení sťažovateľkou namietaných práv. Závery najvyššieho súdu nie je možné označiť za zjavne svojvoľné alebo nelogické, či z iného dôvodu za ústavne neudržateľné. Iba v takomto extrémnom prípade by totiž ústavný súd mohol zasiahnuť do výsostnej právomoci najvyššieho súdu týkajúcej sa posudzovania prípustnosti podaného dovolania.

14. Ústavný súd preto opakovane zdôrazňuje, že mu nepatrí nahrádzať právne názory najvyššieho súdu, a pokiaľ tieto jeho závery v otázke prípustnosti dovolania vzhľadom na skutkový stav nie sú zjavne svojvoľné alebo nelogické, či z iného dôvodu ústavne neudržateľné, ústavný súd nemá dôvod do tejto výsostnej právomoci najvyššieho súdu v otázke ustálenia prípustnosti dovolania na základe prítomnosti zákonom predpokladaného dovolacieho dôvodu zasahovať (m. m. I. ÚS 139/2019). Na základe uvedeného preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

15. Nad rámec uvedeného vo vzťahu k tvrdeniu sťažovateľky, že sa o existencii a obsahu vyjadrenia žalovaných na otázky súdu dozvedela až po doručení rozsudku krajského súdu, ústavný súd dopĺňa, že z vyžiadaného spisu okresného súdu sp. zn. 10 C 207/2012 zistil, že odpoveď na podanie súdu zo 4. decembra 2018 bola právnemu zástupcovi sťažovateľky odoslaná 10. januára 2019 a doručená fikciou 24. januára 2019, teda až po verejnom vyhlásení rozsudku 22. januára 2019. Zároveň sa však nemožno stotožniť s tvrdením sťažovateľky, že skutkový stav ustálil krajský súd aj na základe už uvedenej písomnej výpovede. Započítanie pohľadávky vo výške 698,70 eur na základe dohody o vzájomnom započítaní pohľadávok z 21. septembra 2007, ktorá bola doložená do súdneho spisu na pojednávaní 11. júna 2013, bolo známe už okresnému súdu, čo vyplýva z jeho rozsudku, a to zo samotného výroku o zamietnutí žaloby v časti započítanej pohľadávky vo výške 698,70 eur. Vo vzťahu k uvedenému sa v konaní pred okresným súdom vyjadril právny zástupca sťažovateľky na pojednávaní 16. marca 2018 (zápisnica na č. 1. 41 spisu okresného súdu), keď na vyjasnenie tejto skutkovej situácie navrhol vypočuť svedka, hlavného účtovníka sťažovateľky, ako aj na pojednávaní 11. mája 2018 (zápisnica na č. 1. 54 spisu okresného súdu),

keď uviedol, že jeho účasť na pojednávaní nevie zabezpečiť, a preto necháva na úvahe súdu, či tento dôkaz vykoná.

16. Ústavný súd už vyslovil, že ak sa krajský súd v plnom rozsahu stotožnil so skutkovým stavom veci a svoje rozhodnutie nezaložil na skutočnostiach, ktoré by vyplynuli z nevykonaných dôkazov alebo na zistenie ktorých bolo potrebné dokazovanie zopakovať, alebo vykonané dôkazy odlišne hodnotiť, nemožno uvažovať o porušení niektorého z čiastkových práv zahrnutých v namietanej ústavnej norme. Právo na prerokovanie veci v prítomnosti účastníka konania (sporovej strany) je dodržané, ak nedôjde k porušeniu noriem procesného práva. Tým rovnako nemôže byť porušené ani právo účastníka konania vyjadriť sa k prejednávanej veci (IV. ÚS 478/2020).

17. Rovnako považoval ústavný súd za ústavne akceptovateľný aj postup krajského súdu, keď o odvolaní sťažovateľa rozhodol bez nariadenia pojednávania a z obsahu rozsudku okresného súdu, pričom aj z odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu bolo zrejmé, že odvolací súd sa stotožnil so skutkovým stavom tak, ako ho zistil okresný súd. Svoje rozhodnutie nezaložil v porovnaní s okresným súdom na žiadnych „nových“ skutkových a právnych záveroch (porov. I. ÚS 151/2019).

18. Skutočnosť, že žalovaní na základe podania krajského súdu odkázali na dohodu o vzájomnom započítaní pohľadávok vo výške 698,70 eur z 21. septembra 2007, ktorá bola doložená do súdneho spisu už na pojednávaní 11. júna 2013, neznamená, že krajský súd rozhodol na základe nových skutkových záverov, keďže informácie obsiahnuté v predmetnom vyjadrení boli známe už okresnému súdu.

19. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 9. júna 2022

Miloš Maďar
predseda senátu